

Lokal udviklingsplan Visby

Udviklingsplan 2022-2023

November 2022

Indholdsfortegnelse

Forord	3
Organisering af arbejdet med realisering af udviklingsplanen.....	4
Projektgrupper fortsat fra Udviklingsplan 2022	5
Multipladsen – et aktivt og uformelt mødested	5
Trafiksikkerhed for gående og cyklister.....	8
Visby gamle skole – Børnehus og foreningshus	9
Modtagelse og integration af tilflyttere - danske og udenlandske	10
Nye projektgrupper i Udviklingsplan 2022-2023.....	11
Bikestation - cykelreparationsstation.....	11
Bytorv ved Min Købmand.....	12
Trosalta	13
Seniorboliger	14
Andre tværgående aktiviteter for fællesskabet i Visby.....	15
Visbys befolkningsudvikling.....	16

Forord

Vi fortsætter rejsen

I marts 2022 udkom den første lokale udviklingsplan for Visby. Vi er godt på vej med de aktiviteter, der blev iværksat på det forudgående borgermøde i februar måned. I september 2022 afholdt vi igen et borgermøde, hvor vi drøftede de igangsatte og nye initiativer.

For at sikre, at udviklingsplanen bliver et reelt og dynamisk grundlag for udvikling af vores lokalsamfund, har vi fastsat en cyklus, hvor vi hvert efterår vil følge op på og justere udviklingsplanen på et borgermøde. På Lokalrådets generalforsamling i marts måned vil der tilsvarende hvert år blive gjort status for arbejdet.

Denne version af udviklingsplanen er derfor baseret på et borgermøde afholdt i september 2022 og fokuserer på de tidligere igangsatte og nye initiativer.

Indsatser fra udviklingsplan 2022:

- Multipladsen – et aktivt og uformelt mødested
- Visby Skole – Børnehus og foreningshus
- Trafiksikkerhed
- Modtagelse af tilflyttere

Nye indsatser

- Bike-reparationsstation ved Min Købmand
- Bytorv ved Min Købmand
- Trosalta – huset i Visby Park
- Seniorboliger

Du kan finde information om den forudgående proces og de mange input til udviklingsplanen på hjemmesiden visbynet.dk, [Lokal Udviklingsplan 2022](#) i de tidligere udarbejdede dokumenter:

- Lokal Udviklingsplan – Del 1, Udviklingsplan 2022, marts 2022
- Lokal Udviklingsplan – Del 2, Procesbeskrivelse og idékatalog.

Trille G. Jacobsen, forperson

Visby Lokalråd

november 2022

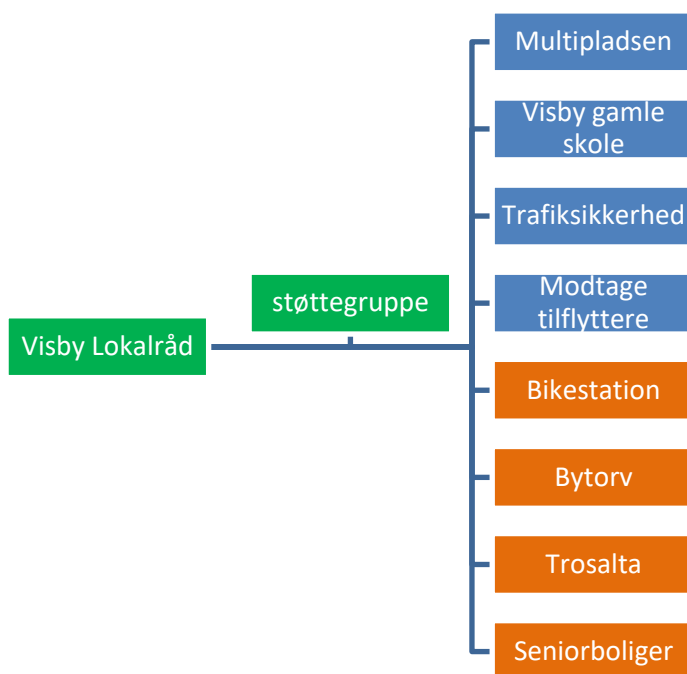

Organisering af arbejdet med realisering af udviklingsplanen

Vi har nedsat en række selvstyrede projektgrupper, som arbejder med realisering af de opgaver, der er beskrevet og prioriteret i udviklingsplanen.

Projektgrupperne er det centrale omdrejningspunkt for realisering af udviklingsplanen. De skal have råderum og handlerum, men samtidigt skal både deres og Lokalrådets arbejde have legitimitet blandt lokalområdets indbyggere. Derfor er grupperne nedsat på borgermøder, hvor de også redegør for arbejdet.

Visby Lokalråd koordinerer det overordnede arbejde med udviklingsplanen, og en lille støttegruppe står til rådighed med bistand til projektgrupperne. Alle projektgrupper har en kontaktperson i Lokalrådet.

Projektgrupper fortsat fra Udviklingsplan 2022

Multipladsen – et aktivt og uformelt mødested

Projektgruppen har et tæt samarbejde med Lokalrådets støttegruppe, da der er tale om et stort projekt både økonomisk og tidsmæssigt. Visby Idrætsforening, som formulerede ønsket om en multibane, er repræsenteret i projektgruppen, og Idrætsforeningens ledelse har herudover været inddraget i beslutninger og aftaler.

Beskrivelse af Multipladsen

Multipladsen etableres på en del af den eksisterende sportsplads i Visby.

Multipladsens udformning er udviklet i et samarbejde mellem på den ene side projektgruppen, Idrætsforeningen og Lokalrådet, og på den anden side virksomheden UNIQA Group. Lokale- og Anlægsfondens evaluering af multibaner har givet inspiration sammen med UNIQAs erfaringer fra andre projekter. Den multifunktionelle multibane udgør pladsens centrum, og rundt om etableres aktivitets- og opholdsområder, der tilgodeser forskellige interesser og aldersgrupper. Multipladsen er stedet, hvor man mødes og hænger ud, uanset om man er aktiv idrætsudøvende eller ej, og hvor man mødes efter aftale eller spontant.

Tidsplan for projektet

Projektet følger stort set den udarbejdede tidsplan med følgende bemærkninger:

- Tønder Kommunes Kultur- og Fritidsudvalg har godkendt placeringen af Multipladsen.
- Der er søgt om byggetilladelse og landzonetilladelse. Kommunens afgørelser afventes.
- Løsning for regnvandsafledning er under afklaring i forbindelse med landzonetilladelse.
- Fase 1 og 3 er finansieret og kan igangsættes efter planen.

måned	2022												2023											
	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
projektbeskrivelse	x	x	x																					
finansiering			x	x	x	x	x	x	x	x	x													
bygge- og spildevandstilladelse			x	x	x	x	x	x																
eventuel justering af projekt							x					x												
Fase 1: dræning og jordarbejde														x	x									
Fase 2: etablering Multiplads																x	x	x						
indvielse																			x					
Fase 3: beplantning																				x	x			
formidling	x	x	x				x				x			x		x			x			x		

Finansiering

Det samlede projekt er i foråret 2022 budgetteret til 1,973 mio. kr. inkl. moms. Den faktiske udgift vil blive højere på grund af den høje inflation det seneste år. Bevillingen fra LAG Haderslev-Tønder forudsætter en tilsvarende lokal finansiering, og denne er tilvejebragt.

dato	bidragsyder	fond/sponsor	lokal indsamling
01.03	Visby Idrætsforening (22/23)		50.000
22.03	Andreas Drengé		6.732
25.03	Sparekassen Bredebro	5.000	
14.04	KFUM Spejderne (22/23)		7.500
19.04	Visby Lokalråd (22/23)		50.000
21.05	Nordea-fonden	150.000	
25.05	LAG Haderslev-Tønder	187.281	
29.08	Norlys Vækstpulje	200.000	
30.08	Uniqa Støttepulje	106.250	
04.09	Nordslesvigsk Kvindeforening	25.000	
14.09	Gf Grænsen	5.000	
21.09	Toosbuys Fond	200.000	
28.09	Visby Vinduer og døre		15.000
28.09	Visby Ejendomme		15.000
06.10	Visby Byfest		50.000
07.11	Lokale- og Anlægsfonden	200.000	
09.11	Tønder Kommune	240.000	
11.11	Kreditbanken Tønder	5.000	
status		1.323.531	194.232
indsamlet i alt			1.517.763

Der afventes svar på ansøgninger om økonomisk støtte fra Sydbank, BHJ-Fonden og statens Landdistriktspulje 2. halvår. Imødekommes disse ansøgninger er projektet fuldt finansieret under forudsætning af, at de indhentede tilbud fra entreprenør og UNIQA Group står ved magt.

Der er givet afslag på økonomisk støtte fra Landdistriktpuljen 1. halvår, A. P. Møllers Støttefond, Brødrene Hartmanns Fond, Nykredits Fond og BHJ Fonden. Der er fremsendt fornyet ansøgning til BHJ-Fonden efter anbefaling fra et bestyrelsesmedlem.

Fremtidig drift

Der er indgået aftale mellem Visby Idrætsforening og Visby Lokalråd om fremtidig drift og vedligeholdelse af Multipladsen. Visby Idrætsforening står som ejer af Multipladsen. Tønder Kommune ejer jorden.

Formidling

Arbejdet med projektet er formidlet som planlagt:

- løbende information om projektets fremdrift på www.visbynet.dk – [Multipladsen](#) og facebookgruppen Os fra Visby
- information på Lokalrådets informationstavle ved byens købmand
- information i "Bindeleddet", månedsblad i tidligere Bredebro Kommune

Opgaver i det kommende år

- løsning på afledning af overfladevand i samarbejde med entreprenør, Tønder Forsyning og Spildevandsafdelingen og efterfølgende ansøgning om godkendelse inden udgangen af 2022
- indhentning af opdateret tilbud fra entreprenør og indgåelse af aftale om arbejdets udførelse (fase 1) senest 15. januar 2023
- eventuelt aftale med LAG-koordinator om justeringer af opgaverne i fase 1
- indsamling af fonds- og puljemidler, så projektet er fuldt finansieret senest 1. marts 2023
- indhentning af opdateret tilbud fra UNIQA Group og indgåelse af leveringsaftale senest 1. marts 2023
- organisering af frivilligt arbejde til praktiske opgaver i etableringsfasen marts-juli 2023 og efterfølgende fase 3 i oktober 2023
- planlægning og afholdelse af indvielse august/september 2023
- udarbejdelse af regnskab og afrapportering til fonde og puljer
- løbende formidling jf. formidlingsplan

Trafiksikkerhed for gående og cyklister

Projektgruppens arbejde i 2022

Med udgangspunkt i borgermødets ønsker om forbedring af trafiksikkerheden i Visby har projektgruppen i april 2022 afholdt møde med trafikplanlægger og landdistriktskoordinator fra Tønder Kommune om følgende ønsker:

- sikring af bløde trafikanter ved krydsning af Høybergvej ved Min Købmand.
Høybergvej er en gennemfartsvej og den mest trafikerede vej i Visby. Det vil øge sikkerheden, at den gennemkørende trafik bliver opmærksom på krydsende fodgængere med et fodgængerfelt eller et gangfelt markeret med farve el.lign.
- Etablering af cykelsti langs Høybergvej mellem byen og Visby Station.
Kommunen har beskrevet projektet og to gange prioriteret det som et af to projekter til delvis finansiering af statens pulje til cykelstier. Det forventes, at kommunen vil fremsende projektet igen.
- Bedre belysning ved busstoppestedet på Parkvej
Gadebelysningen er placeret på modsat side, så busstoppestedet ligger i delvist mørke.
- Fartdæmpende tiltag ved byporten på Parkvej
- Forbedret udsyn ved udkørsel fra Rantzausvej til Høybergvej
Høybergvej slår et lille sving, hvor Rantzausvej føres ud i den, så der er dårligt udsyn mod vest. Ved etablering af nyt boligområde øst for Rantzausvej bør en flytning af udkørslen overvejes.
- Fartdæmpende tiltag på den del af K. L. Knudsensvej, der ligger uden for byskiltet
- Eventuelt justering af vigepligts-regler for cykelstiens krydsning af biveje mellem Visby og Borg

Opgaver i det kommende år

- Afklaring af, hvilke af de ønskede tiltag, projektgruppen skal arbejde videre med inden udgangen af 2022
- Kontakt til Tønder Kommune om udarbejdelse af konkrete forslag.
- Opfølgning på kommunens fortsatte prioritering af dobbeltrettet cykelsti langs Høybergvej fra byskiltet til stationen i foråret 2023

Information om [projektet](#) på visbynet.dk

Visby gamle skole – Børnehus og foreningshus

Projektgruppen har samarbejdet med Lokalrådets støttegruppe om udarbejdelse af skrivelser til Tønder Kommune. Information om [projektet](#) på Visbynet.dk

Samarbejde med Tønder Kommune

Projektgruppens arbejde har været koncentreret om at få indflydelse på udformningen af anlægsprojektet i forbindelse med Tønder Kommunes ønske om at samle Visby Børnehus i de gamle skolebygninger. Daginstitutionen skal have gode rammer, og der skal fortsat være plads til alle foreningsaktiviteter:

- Møder med repræsentanter for Visby Børnehus, Dagtilbudsafdelingen og Bygningsafdelingen i Tønder Kommune om planer for ombygning af Visby gamle skole i forbindelse med Børnehusets samling.
- Brev til kommunens forvaltninger med kommentarer til tegninger og uddybning af ønsker.
- Brev til Kommunalbestyrelsens medlemmer og forvaltningsledelser med kommentarer til planerne.
- Invitation til Kommunalpolitikere om besøg på Visby gamle skole
- Rundvisning og orientering af politikere i forbindelse med besøg i marts-april 2022
- Brev til de to fagudvalg og andre besøgende politikere som opfølgning på besøg
- Brev til Børn og Skoleudvalgets medlemmer som kvittering for udvalgets prioritering af den ønskede løsning september 2022.

Resultater af projektgruppens arbejde

- Tønder Kommune har udarbejdet og prioriteret et anlægsprojekt, hvor gymnastiksalen nedrives, og der bygges nye lokaler i stedet
- Tønder Kommune har udarbejdet et anlægsprojekt, hvor der indrettes nye lokaler til Visby Spejderne oven over Brandstationen, så Visby Børnehus kan samle institutionen i hovedbygningen. Spejderne får endvidere et nyt depot.
- Alle foreningsaktiviteter i Visby gamle skole kan opretholdes

Opgaver i det kommende år

- Kontakt til Tønder Kommune i foråret 2023 for at sikre, at kommunen fortsat prioriterer det ønskede anlægsprojekt i forbindelse med kommende budgetlægninger
- Kontakt til Tønder Kommune i starten af 1. kvartal 2023 med henblik på at blive hørt i den del af [kommunens arbejde med den udarbejdede Dagtilbudsanalyse](#), der vedrører børn og forældre i Visby.

Modtagelse og integration af tilflyttere - danske og udenlandske

Projektgruppen har videreudviklet nogle af de tiltag, der tidligere blev varetaget af Lokalrådet, samt iværksat nye initiativer, der er små skridt på vejen i realiseringen af Tønder Kommunes bosætningsstrategi:

- Udarbejdet en [velkomstfolder](#), der af Tønder Kommune er oversat til engelsk, tysk og rumænsk.

Folderen udleveres til nye tilflyttere sammen med vin og chokolade

- Lavet aftale med [Gadeambassadører](#), der er opmærksomme på, om der kommer nye tilflyttere. Gadeambassadørerne besøger tilflytterne og udleverer velkomstfolder og gave.

- Inviteret til en times månedlig Fredagshygge i Visby Park i forårs-og sommermånederne. Invitationen er formidlet i Visby-kalenderen på Visbynet.dk, Bindeledet, i facebookgruppen Os fra Visby og på Inforskærm hos Købmanden. Alle medbringer selv eventuel forplejning

- Hjulpet de ukrainske flygtninge, der i en periode var indkvarteret i Visby Fritidscenter.

Opgaver i det kommende år

- "Sikker drift" af de igangsatte initiativer
- Sikre, at tilflyttere er bekendt med muligheden for at møde andre Visby'er til Fredagshygge

Nye projektgrupper i Udviklingsplan 2022-2023

Bikestation - cykelreparationsstation

Visby og Omegn er et godt cykelområde, hvor der er basis for cykelturisme. Cykler punkterer og møtrikker løsner sig, og ikke alle cyklister har reparationsgrejet med. Derfor er en cykelreparationsstander en god service.

Vi vil gerne have flere til at standse op ved byens Købmand. Dels for at gøre et lille indkøb, der kan højne omsætningen, dels for at de kan opleve, hvor dejlig byen er. Derfor er udeområdet ved købmandsbutikken en god placering af en bikestation. Der skal fortsat være god plads til el-biler, der anvender opladeren, samt tilgængelighed til tøjindsamlingscontaineren. Arealet ejes af Min Købmand.

Resultater af projektgruppens arbejde

Projektgruppen har afsluttet sit arbejde i november 2022:

- Der er indgået aftale med Min Købmand om etablering af Bike-station ved bygningens facade
- Bike-stationen er opsat af Destination Sønderjylland efter ansøgning fra Projektgruppen.
- Bike-stationen er registreret på hjemmesiden [Destination Sønderjylland Bike Friends](#).
- Destination Sønderjylland har ansvar for service de første to år, herefter skal service varetages lokalt. Efter fem år tilhører stationen lokalområdet. Formanden for Visby Cykelklub er kontaktperson vedrørende fremtidigt vedligehold.
- Bike-stationens etablering markeres i foråret 2023

Bytorv ved Min Købmand

Byens udseende har betydning både for gæster og os, der bor her. Området omkring Min Købmand, der ligger centralt i byen, trænger til en forskønnelse. Et lille Bytorv med planter, siddepladser og måske en skulptur vil indbyde til at slå sig ned et øjeblik i forbindelse med indkøb, eller når man som forbigående har brug for en pause. Samtidigt kan man så købe en is eller andet godt og dermed bidrage til at øge Min Købmands opsætning.

Bytorvet vil være det naturlige sted at starte, når man skal orientere sig i byen. Derfor vil et kort over byen og nærmeste omegn (Visby Sogn) med angivelse af interessepunkter og eventuelt små fortællinger være relevant.

Opgaver det kommende år

- Projektgruppen Bytorv drøfter og aftaler udformning og placering af Bytorv med Min Købmand
- Konkret beskrivelse af Bytorv
- Tilvejebringelse af finansiering
- Eventuelt ansøgninger om økonomisk støtte til informationstavle
- Aftale om fremtidigt vedligehold af Bytorvet
- Etablering af Bytorv
- Indvielse af Bytorv

Information om [projektet](#) på Visbynet.dk

Trosalta

Trosalta er det lille hus i Pastor Møllers Have – i nyere tid kendt som Visby Park. Trosalta er opført af Pastor Niels Møller og anvendt som bolig for ham og hustruen Christine, da han fratrådte hvervet som præst i 1922. Huset og haven blev testamenteret til den lokale myndighed Visby Sogneråd, senere Bredebro og nu Tønder Kommune, og på den betingelse, at området skal være til glæde for offentligheden.

Trosalta er nødtørftigt vedligeholdt udvendigt, men kan og bør blive en lille perle i den gamle have, hvilket forudsætter både indvendig og udvendig renovering.

Huset skal have en eller flere funktioner, som eksempelvis madpakkehus, små og enkle bryllupsreceptioner, vand-kedel-kogeplade til sheltergæster, bogbytning, pop-up-udstillinger, informationstavler om Parkens og Visbys historie el. a. Adgang til huset, til strøm og til vand skal "automatiseres", så det ikke kræver dagligt opsyn, og huset skal være nemt og billigt at vedligeholde.

Et stort projekt, som forudsætter ekstern finansiering og godkendelse af Tønder Kommune.

Opgaver det kommende år

- Udkast til projektbeskrivelse
- Aftale med Tønder Kommune om renovering og fremtidig anvendelse af huset
- Udarbejdelse af opgave- og tidsplan
- Kontakt til mulige samarbejdspartnere og finansieringskilder
- Udarbejdelse af detaljeret projektbeskrivelse
- Udarbejdelse af finansieringsplan

Information om [projektet](#) på Visbynet.dk

Seniorboliger

Vi vil gerne sikre Visbys fortsatte eksistens ved at øge tilflytningen og reducere fraflytningen. Det forudsætter blandt andet, at der er relevante boliger til rådighed. Der er få huse til salg og ingen egnede byggegrunde.

Tønder Kommune har primo 2022 udarbejdet lokalplanforslag til etablering af nyt boligområde mellem Rantzausvej og K. L. Knudsensvej og samtidigt godkendt byggemodning af de første fire grunde. Forslaget imødekommer et lokalt ønske om at udstykke store grunde til børnefamilier, der gerne vil have meget plads både ude og inde. Aktuelt er der ingen efterspørgsel fra tilflyttere, men da processen fra mark til bygge-modnet grund er uendelig lang, skal byen være klar til at imødekomme behovet, når det opstår. Forslaget har været i høring, men sagsbehandlingen ligger øjensynligt stille på grund af problemer med høj grundvandstand i den sydlige del af området, hvor de første grunde var påtænkt udstykket. Det skal afklares, om man i stedet kan starte med udstykning af grunde i den midterste og nordlige del af området.

En del ældre mennesker i Visby bor alene i for store huse. Der er lokalt udtrykt ønske om etablering af seniorboliger, så denne gruppe borgere kan få mere passende boliger uden at skulle flytte fra byen. Dette vil samtidigt frigive huse, som er egnede til børnefamilier, og som er billigere at erhverve end nybyggeri.

Opgaver det kommende år

- Afklare interessen og behovet for seniorboliger i Visby
- Etablere samarbejde med mulig bygherre
- Kontakt til Tønder Kommune om godkendelse af lokalplan og opførelse af seniorboliger

Information om [projektet](#) på Visbynet.dk

Andre tværgående aktiviteter for fællesskabet i Visby

I den Lokale Udviklingsplan har vi beskrevet de initiativer, der er drøftet og prioriteret på borgermøder i Visby i 2021 og 2022.

Derudover bliver Lokalrådet løbende involveret i andre initiativer, hvor nogen efterspørger Lokalrådets deltagelse eller tilkendegivelse. Eller Lokalrådet tager på eget initiativ et emne op.

I år har det blandt andet drejet sig om:

- **Afholdelse af informationsmøde om vedvarende energiprojekter ved Visby**

Efter længere tids dialog med vindmølle-ansøgerne organiserede Lokalrådet et informationsmøde om både vindmølle- og solcelleprojekterne. Tønder Kommune har efterfølgende godkendt vindmølleprojektet til videre sagsbehandling. Vindmølle-ansøgerne tager kontakt til Lokalrådet igen i december 2022 for at sikre lokal involvering.

Mere [information](#) på visbynet.dk

- **Shelterplads i Visby Park**

Shelterpladsen er etableret med støtte fra flere fonde og puljer. I år er den blevet registreret på bookenshelter.dk, så to af de tre shelters kan bookes online.

- **Hjertesø i Visby Park**

Pastor Møller etablerede i sin tid en lille sø med form som et hjerte i den sydlige ende af sin have. Søen var fyldt op, men er nu reetableret. Friluftsrådet har sponsoreret en "Naturkasse" med remedier til børns udforskning af søen.

- **Kulturdage 2022**

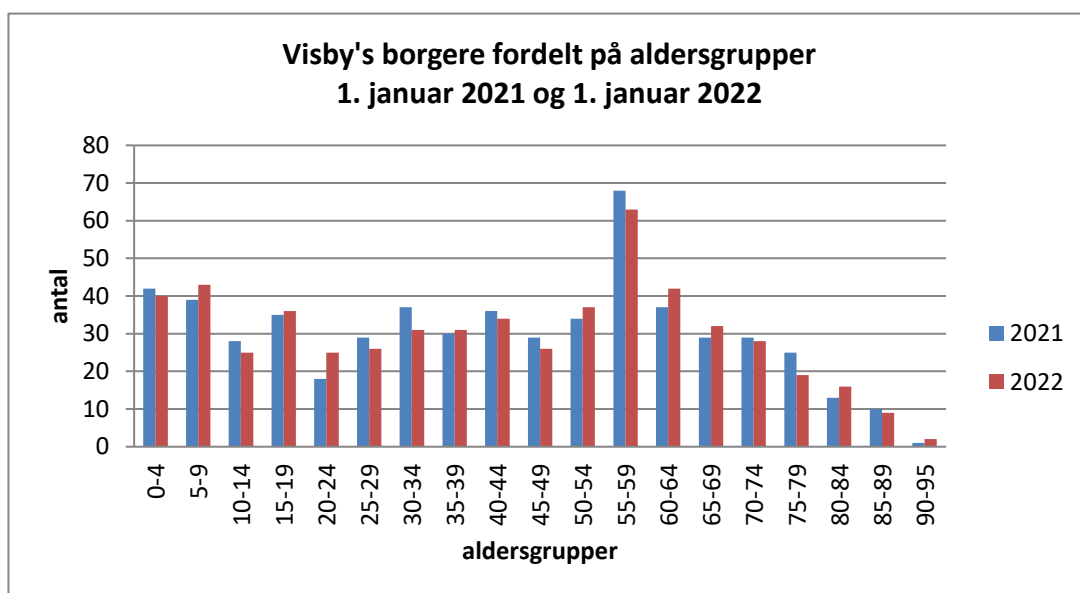
Lokalrådet har bistået Visby Børnehus og Visby Kultur- og Aktivitetscenter med at søge midler til Hatteteater i Multisalen på Visby gamle skole. Forestillingen blev overværet af 80 børnehavebørn fra området og et antal seniorer fra Visby.

På opfordring af Lokalrådet arrangerede Menighedsrådet Fællessang fra Højskolesangbogen i Visby Forsamlingshus.

Visbys befolkningsudvikling

Udviklingsplanens væsentligste formål er at forbedre rammerne for dagliglivet i Visby. Dernæst at gøre lokalområdet attraktivt for besøgende og potentielle tilflyttere. Om det sidste formål indfries vil afspejles i udviklingen i befolkningstallet og flyttemønstret. Befolkningstallet har været forholdsvis stabilt de seneste år, men der er fortsat en nedadgående tendens.

Indbyggere opgjort på aldersgrupper

Bevægelser i befolkningssammensætningen

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Befolkningen ultimo forrige år	603	598	576	575	571	565	569
Levendefødte	9	11	6	8	5	3	10
Døde	4	6	3	6	5	4	4
Fødselsoverskud	5	5	3	2	0	-1	6
Tilflyttede	64	40	35	44	43	47	42
Fraflyttede	73	51	40	53	50	42	60
Nettoflyttede	-9	-11	-5	-9	-7	5	-18
Indvandrede i alt	3	6	3	4	4	2	13
Indvandret i indeværende år	3	5	3	4	4	2	13
Indvandret før indeværende år	0	1	0	0	0	0	0
Udvandrede i alt	3	4	3	1	3	2	5
Udvandret i indeværende år	2	4	2	1	3	2	4
Udvandret før indeværende år	1	0	1	0	0	0	1
Nettoindvandrede	0	2	0	3	1	0	8
Korrektioner	-1	-18	1	0	0	0	0
Befolkningstilvækst	-5	-22	-1	-4	-6	4	-4
Befolkningen ultimo indeværende år	598	576	575	571	565	569	565

